

Ako posledný bod programu každej tohoročnej pracovnej schôdzky oblastnej skupiny mal dr. L. Košč inštruktáž o psychodiagnostickej práci pomocou Korachovho testu. Inštruktáž začala už na poslednej schôdzke oblastnej skupiny minulého roku a 16. VI. 1964 mala už svoje šieste pokračovanie. Inštruktáž upútala pozornosť najmä v radoch mladých psychiatrov Stredoslovenského kraja, tým sa zvýšil aj záujem o prácu oblastnej skupiny. Priemerná účasť členov a záujemcov na pracovných schôdzkach oblastnej skupiny sa tým zvýšila na priemer 10 až 11 účastníkov.

Namiesto doterajšieho tajomníka oblastnej skupiny dr. J. Fridricha, ktorý sa presťahoval z Banskej Bystrice do Sučian, bol za tajomníka oblastnej skupiny dňa 21. IV. 1964 zvolený dr. Ľudovít Januška zo Záchytného detského domova v Žiline.

Väčšie podujatia, ktoré plánovala oblastná skupina uskutočniť v spolupráci s Ústavom pre ďalšie vzdelávanie učiteľov a výchovných pracovníkov na Vrútkach a v Banskej Bystrici, z technických príčin odpadli a bolo ich nutné preložiť na neurčito.

dr. L. Košč

Východoslovenská oblastná skupina SPS

Za uplynulé obdobie od septembra 1963 do mája 1964 oblastná skupina usporiadala päť pracovných seminárov. Z toho jeden slovensko-poľský, uskutočnený v Tatranskej Lomnici a druhý v Dojčenskom ústave na Červenom brehu v Košiciach.

Na seminároch bolo spolu prednesených viac ako 30 prác.

K významným akciám, ktoré usporiadala oblastná skupina v Košiciach, patril seminár uskutočnený v areáli novovybudovaného Dojčenského ústavu v Košiciach. Po referáte autorov dr. Lahitu, Šmidtovej, Vinceniovej: Problémy psychologickej deprívácie detí v dojčenskom ústave — nasledovala prehliadka ústavu s diskusiou okolo problémov aplikácie výchovných postupov v podmienkach moderného ústavu.

V modernom ústave pri mesačných nákladoch na jedno dieťa 1 050 Kčs sa neprihliadalo v pláne na systemizáciu miesta pre psychológa a pedagóga. V ústave je značne brzdená výchovná práca mnohými tzv. zdravotníckymi povinnosťami na spôsob nemocničného ošetrovania, merania teploty apod. No i pri týchto nedostatkoch došlo k zlepšeniu výchovy v ústave, o čom svedčia predložené výsledky. Deti vychovávané v ústave v motorickej oblasti zaostávajú o dva mesiace.

Členská základňa členov spoločnosti oproti predchádzajúcim obdobiam sa nezmenila. Oblastná skupina vo svojej práci postupuje podľa vopred vytýčeného plánu a ťažiskom práce zostávajú pracovné semináre.

Osobitnú pozornosť si zasluhuje slovensko-poľský seminár, ktorý sa uskutočnil z iniciatívy predsedu oblastnej skupiny, a bol venovaný diagnostickým metódam aplikovaným v klinickej praxi.

Seminár sa uskutočnil v dňoch 19.-21. marca 1964 za účasti 11 klinických psychológov z Poľska na čele s riaditeľom Psychometrického ústavu PAN dr. Choynowským a za spoluúčasti psychológov zo Štátneho sanatória pre choroby nervové a duševné vo Varšave, z psychiatrickej liečebne v Krakove-Kobierzyne a z Drevnice.

Zo strany slovenských psychológov na seminári sa zúčastnila väčšina klinických psychológov a početná skupina z Čiech a Moravy. Bol to nielen prvý seminár slovensko-poľský, ale aj prvý seminár klinických psychológov, na ktorom sa zišlo takmer 60 odborníkov.

Starostlivo pripravený seminár v krásnom tatranskom prostredí, vysoká odborná úroveň prednášok sa stali dobrým začiatkom pri organizovaní slovensko

polkých a poľsko-slovenských seminárov, ktoré sa budú každoročne striedavo konať na Slovensku a v Poľsku. Na tohtoročnom seminári klinickí psychológovia z Poľska a naši reprezentovali oblastnou skupinou v Košiciach navzájom si vymenúvajú spôsob práce v oblasti diagnostickej i celkovo vedecko-výskumnej problematiky zameranej. Druhý spoločný seminár, ktorý sa uskutoční v r. 1965 v Poľsku, bude monothematický, zasvätený projekčným technikám, s ktorými zväčša klinickí psychológovia.

Na seminári vzišlo 24 prednášok okrem úvodných a záverečných oficiálnych prejavov dr. Stančáka, dr. Choynowského dr. Genata, zástupcu Ministerstva zdravotníctva z Varšavy.

V úvodnom prejave sa dr. Stančák zaoberal vývojom klinickej psychológie v Československu a poukázal na hlavné nedostatky i ťažkosti, s ktorými zápasi klinický psychológ, najmä pri zaobstarávaní metód a potrebnej literatúry. Pretože nezáme výskumne pracoviská, ktoré by sa zaoberali výskumom adaptácie metód a k tomu ešte ak si primyslíme amatérske zaobstarávanie diagnostických pomôcok, vypukneštie sa nám prejavia negatívne faktory, ktoré brzdia rozvoj klinickej psychológie. Poukázal na nutnosť prejsť od amatérstva k profesionalizmu i na úseku klinickej psychológie.

Inou cestou sa uderá psychológia v Poľsku, ktorá všetko svoje úsilie v terajšom období sústreďuje na výskum adaptácie metód a po vyriešení metodologických problémov bude sa môcť v širšom merítku sústrediť na základný i aplikovaný psychologický výskum.

Dr. Choynowski v prehľadnom referáte hovoril o činnosti i vedeckom zameraní Psychometrického ústavu od jeho vzniku [1959] až po súčasnosť. Psychometrický ústav vo svojej vedecko-výskumnej činnosti sa pridržiava štyroch aspektov, ktoré udávajú zameranie i náplň práce.

1. Kvantitatívne psychometrické zameranie spočíva v tom, že každý analyzovaný jav musí mať kvantitatívny charakter.

2. V oblasti metodologickej veľká pozornosť ústavu sa sústreďuje na rozpracovanie metodologickej základne.

3. Vo výskume sa uplatňuje aspekt behavioristický — to znamená, že sa sústreďuje na štúdium správania človeka, a nie na analýzu psychických procesov.

4. Napokon je to zameranie diferenciacie, a to v oblasti psychológie výchovej, pedagogickej, sociálnej, klinickej a priemyselnej.

Vzhľadom na veľký nedostatok dobrých diagnostických pomôcok v tejto etape výskumnej práce sa ústav venuje validizácii základných testov inteligencie a schopnosti, záujmov, motivácie, osobnosti a iných. Ako postupujú vo výskume klinických metód, predniesli poľskí psychológovia výsledky svojich niekoľkoročných výskumov v 17 referátoch.

Mgr. Markowska referovala o Leiterovom teste a jeho význame pre diagnostiku hluchých detí. Standardizácia testu bola prevedená na základe výskumu 912 detí.

Mgr. Mlotkowska vo svojom referáte sa zamerala na pozorovanie dvoch metód labyrintu, a to staršej metódy Partensovej a novej — švajčiarskeho psychológa F. Chapuisa.

Dr. Plužekowa a dr. Godorowski referovali o svojich skúsenostiach s MMPI z aspektu svojich vlastných výskumov tejto významnej diagnostickej metódy. Skúsenosti s Wittenbornovou škálou v psychiatrickej praxi, hlavne v psychofarmakologickej liečbe predniesla opäť dr. Plužekowa. Wittenbornova škála sa využíva ako nástroj na sledovanie dynamiky liečebného procesu pri neurotických a psychotických ochoreniach.

Veľkú pozornosť sústredil na seba referát dr. Choynowského „Aplikácie liniovej diskriminačnej funkcie pri diagnostike pomocou MMPI“.

Matematicky zdôvodnená hodnovernosť diagnostiky *metódu psychopatol* kých metód presvedčivo ukazuje validitu MMPI testu v psychiatrickom výskume i v bežnej rutinnej praxi. Výskumu boli podrobené súbory normálnych, schizofrenikov, psychopátov a alkoholikov. Diagnostická zhoda bola nasledovná: u normálnych v 81%, u neurotikov v 75%, u schizofrenikov v 70%, u psychopátov v 78% a u alkoholikov v 64%.

U patologických súborov často dochádza k prekryvaniu symptómov, preto je aj menšia diagnostická zhoda. Jedno odpoľudnie bolo venované problémom dotazníkových metód ich adaptácie na poľskú populáciu.

Mgr. Nowakowska predniesla obsiahly a dôkladne spracovaný referát o 16 faktorovom dotazníku osobnosti R. B. Cattella. Mgr. Leszczyńska o Thurstonovej škále temperamentu, dr. Choynowski o adaptácii Eysenckovho testu MPI a dr. Manturzewska o hudobnom teste osobnosti Cattella.

Dr. Pluzekowa a mgr. Grochulska vo svojich referátoch sa zaoberali psychologickou diagnostikou organických mozgových lézií. Okrem známych testov, ako je Rorschachova metóda, poukázali na význam Bend-Gestalt testu, Benderovho testu i na tzv. Reitanovho systému, ktorý aplikuje desiatky psychodiagnostických metód pri diagnostikovaní mozgových lézií.

Mgr. Tubyłowiczowa referovala o Choynowského teste pamäti, ktorý je v podstate modifikáciou Wechslerovej škály pamäti. Mgr. Mlotkowska oboznámila prítomných s krátkou škálou inteligencie podľa Choynowského.

Mgr. Skrzypekowa sa zaoberala dotazníkom pre zachytenie instability čer. V poslednom referáte poľských kolegov dr. Choynowski podal prehľad metód, s ktorými výskumne pracujú, i ktoré hodlajú podrobiť vedeckej analýze.

Psychometrický ústav rozpracováva niekoľko metód z okruhu intelligenčných testov, testov osobnosti, hlavne projekčné techniky, testy pre motoriku a pozorovacie škály.

Zo slovenských prác odzneli štyri, a to prednáška inž. E. Fraenkela — vyšetrenie pamäti pomocou tzv. pamäťového bubna. Tento spôsob vyšetrovania pamäti diferencuje pamäť, najmä jej zložku názornú a symbolickú.

Prom. psych. Š. Bednárík referoval o Lüscherovom teste aj s demonštráciou testu.

Dr. A. Stančák predniesol referát na tému Performančné skúšky v psychofarmakologickom výskume. V práci zhrnul viacročné vlastné výsledky v psychofarmakologickom výskume a diskutoval o hodnote performatívnych skúšok v psychologických experimentoch.

V referáte — pletyzmografická metóda pri výskume emócií sa zaoberal teoretickým zdôvodnením významu aplikácie tzv. psychofyziologických a čiste psychologických metód v modernom výskume.

Zhodnotenie seminára previedla vyhodnocovacia komisia v zložení: Bárta, Hoskovec, Hvozdk, Manturzewska a Srnec. Záverečná zpráva bude uverejnená v Čs. psychológii.

K vzájomnému porozumeniu prispeli súhrny poľských referátov i preklady diskusných príspevkov a referátov do poľštiny, ktoré prevádzal dr. Stančák, čo prispelo k hladkému priebehu seminára.

Účastníci seminára mali možnosť prehládnuť si výstavu poľských diagnostických pomôcok.

Hlboké oboznámenie sa s prácou poľských klinických psychológov, osobné stretnutie a výmena názorov bola ziskom pre každého účastníka spoločného seminára. Informatívna zpráva o seminári bola uverejnená v 8.-9. čísle Zpráv ČSPS.

Dr. A. Stančák, predseda OS